

BILLEDKUNST

Graffiti versus street art

GRAFFITI OG STREET ART SOM UDTRYKSFORMER

Velkommen til School To Go og dagens undervisning!

Dette er et forløb i faget "Billedkunst" om Graffiti versus street art i tre episoder, nemlig: "Historien om Graffiti og Street Art", "Graffiti og Street Art som Udtryksformer" og til sidst "Teknikker og Stilarter inden for Graffiti og Street Art". Der vil både være lytte-tekster og øvelser i episoderne.

Introduktion

Velkommen til en spændende del af din billedkunstundervisning, hvor vi dykker ned i den farverige og ofte debatskabende verden af graffiti og street art. Disse kunstformer findes overalt omkring os – på bygningernes vægge, under broer, og langs togskiner. De fortæller historier, udfordrer vores opfattelser og pryder vores byrum med uventet skønhed. Men graffiti og street art er meget mere end blot dekoration; de er kraftfulde udtryksformer, der kan sige en masse om den verden, vi lever i.

Graffiti og street art er to sider af samme mønt, begge dybt forankret i ønsket om at udtrykke sig. Mens nogle mennesker bruger ord til at udtrykke deres tanker og følelser, bruger graffitikunstnere og street art-kunstnere farver og billeder. Men hvad er egentlig forskellen på de to? Og hvordan har de udviklet sig til at blive anerkendte kunstformer?

Graffiti er ofte knyttet til kunstnerens signatur eller "tag", der er sat et sted som en form for territoriemærkning. Det begyndte som en subkulturel praksis, hvor anonymitet og en hurtig flugt ofte var nødvendig. Men graffiti er også blevet et middel til at råbe op og gøre sig bemærket i en travl verden, hvor det kan være svært at blive hørt.

Street art tager denne impuls til at udtrykke sig et skridt videre ved ofte at fokusere mere på billedets fortælling eller budskab. Denne kunstform kan variere fra simple stencils til komplekse og detaljerede vægmalerier. Street art handler om at skabe dialog med dem, der passerer forbi, og ofte om at skabe ændringer ved at fremhæve sociale og politiske temaer.

Et centralt spørgsmål, der ofte diskuteres, er, hvor grænsen går mellem at betragte disse udtryksformer som kunst eller hærværk. Det handler om mere end blot lovlighed; det handler også om, hvem der har retten til at "udsmykke" vores offentlige rum. Vi vil udforske dette dilemma og se, hvordan forskellige byer og samfund har forsøgt at finde en balance.

I løbet af denne del af undervisningen vil vi lære om nogle af de mest indflydelsesrige kunstnere inden for graffiti og street art. Fra Keith Haring og Jean-Michel Basquiat til Banksy og Shepard Fairey, vil vi udforske, hvordan disse kunstnere har brugt byens lærreder til at udfordre, inspirere og ændre verden omkring dem.

Gennem vores rejse vil du blive opfordret til at tænke over, hvordan graffiti og street art påvirker dig. Hvad siger disse kunstværker om vores samfund? Hvordan påvirker de måden, du ser din by på? Og måske endnu vigtigere, hvordan ville du bruge en spraydåse eller stencil, hvis du havde muligheden for at udtrykke dig selv på en væg?

Så lad os dykke ned i denne fascinerende verden, hvor kunsten ikke kun hænger i gallerier og museer, men er levende og åndende i gaderne omkring os. Velkommen til undersøgelsen af graffiti og street art som udtryksformer!

Mål for undervisningen:

- Jeg skal kunne identificere forskellene mellem graffiti og street art.
- Jeg skal kunne forklare, hvordan kunstnere bruger graffiti og street art til at udtrykke personlige identiteter og synspunkter.
- Jeg skal kunne diskutere, hvordan placeringen af graffiti og street art påvirker deres betydning og offentlighedens modtagelse.
- Jeg skal kunne reflektere over lovligheds- og etikspørgsmålene forbundet med graffiti og street art.
- Jeg skal kunne designe et konceptuelt street art- eller graffiti-værk, der formidler et budskab eller en personlig historie.

Hvordan kan graffiti og street art fungere som værktøjer for kunstnere til at udtrykke deres personlige identitet og synspunkter?

Forestil dig, at du har en kæmpestor blyant, der kan skrive på bygninger, broer og tog. Hver gang du tegner eller skriver noget, fortæller du en lille del af din historie, dine tanker eller dine drømme til verden. Det er lidt sådan, graffiti og street art fungerer for mange kunstnere. Disse kunstformer er som magiske blyanter, der giver kunstnerne mulighed for at udtrykke deres personlige identitet og synspunkter på en meget offentlig og ofte iøjnefaldende måde.

Personlig Identitet

Tænk på graffiti og street art som et spejl, der reflekterer kunstnerens indre verden udadtil. Kunstnere bruger ofte disse medier til at fortælle deres personlige historier, vise, hvem de er, og hvor de kommer fra. For eksempel kan en kunstner male et portræt af en elsket person eller bruge symboler og farver, der har en særlig betydning for dem. Det er en måde at sætte deres eget præg på verden og vise, "Dette er mig, og dette er, hvad jeg står for."

Udtale Sig om Samfundet

Grffiti og street art går ofte længere end personlig identitet. De kan også være kraftfulde redskaber til at dele synspunkter om større samfundsmæssige emner. Tænk på en kunstner, der maler et stort vægmaleri om miljøbevarelse, eller nogen, der laver en serie af graffiti, der taler ud mod uretfærdighed. Disse værker kan skabe opmærksomhed omkring vigtige emner og inspirere folk til at tænke og måske endda handle anderledes.

En Stemme til de Stemmeforladte

I nogle tilfælde kan graffiti og street art give en stemme til dem, der ofte føler sig overset eller ignoreret af samfundet. Ved at male på offentlige steder, kan kunstnerne sikre, at deres

budskaber og historier ikke kan ignoreres. Det er en form for direkte kommunikation med offentligheden, uden at man behøver gå gennem traditionelle medier eller institutioner.

Kunstnerisk Frihed

Graffiti og street art tilbyder en usædvanlig grad af frihed. Kunstnerne er ikke bundet af lærredernes størrelse eller reglerne i et kunstgalleri. De kan eksperimentere med forskellige stilarter, teknikker og placeringer. Denne frihed tillader dem at eksperimentere og udvikle sig på måder, der måske ikke var mulige i mere traditionelle kunstformer.

Udfordringer og Kontroverser

Selvfølgelig kommer denne frihed også med sine egne udfordringer. Graffiti og street art er ikke altid velkomne, især når de optræder uden tilladelse. Men selv i kontroversen ligger der en mulighed for diskussion og debat om, hvad kunst er, hvem der har ret til at skabe den, og hvor den hører hjemme i vores samfund.

Graffiti og street art er mere end bare smukke eller provokerende billeder på en væg; de er udtryk for kunstnernes sjæle, deres bekymringer, glæder og drømme. De inviterer os til at se verden fra en ny vinkel og minder os om, at kunst kan finde sted hvor som helst og være skabt af hvem som helst.

På hvilken måde kan graffiti og street art være effektive i at formidle politiske og sociale budskaber til offentligheden?

Forestil dig, at du går ned ad gaden og pludselig ser et stort billede malet på siden af en bygning. Det er ikke bare et hvilket som helst billede, men et kunstværk, der får dig til at stoppe op og tænke. Måske viser det folk, der kæmper for retfærdighed, eller måske stiller det spørgsmål ved noget, de fleste af os tager for givet. Dette er, hvordan graffiti og street art kan fungere som kraftfulde redskaber til at formidle politiske og sociale budskaber til offentligheden.

Taler Direkte til Folket

Graffiti og street art findes i offentlige rum – på gaderne, hvor folk lever deres liv. I modsætning til kunst, der hænger i gallerier eller museer, kræver denne kunst ikke, at du går et bestemt sted hen for at se den. Den er der, lige foran dig, når du mindst venter det, hvilket gør den meget tilgængelig. Denne direkte kontakt med publikum gør graffiti og street art til effektive måder at dele budskaber og starte samtaler.

Visuelle Budskaber med Impact

Et billede siger mere end tusind ord, og det gælder især for graffiti og street art. Kunstnere kan bruge stærke billeder, farver og symboler til hurtigt at formidle komplekse ideer eller følelser. Et stærkt visuelt værk kan have en umiddelbar, følelsesmæssig virkning, som kan være svær at

opnå med ord alene. Dette gør disse kunstformer til effektive midler til at fange folks opmærksomhed og få dem til at tænke over større sociale og politiske spørgsmål.

Skaber Debat og Bevidsthed

Ved at tage op aktuelle emner og udfordre status quo kan graffiti og street art inspirere til debat og skabe bevidsthed om emner, som måske ellers ville blive overset. Nogle værker kan være provokerende, hvilket får folk til at diskutere, hvad kunsten viser, og hvorfor den er skabt. Denne form for offentlig dialog er afgørende for et sundt demokrati, hvor forskellige synspunkter og ideer kan blive hørt og overvejet.

Udfordrer Magtstrukturer

Graffiti og street art kan ofte ses som en form for modstand mod traditionelle magtstrukturer. Ved at male på en bygning uden tilladelse tager kunstnerne magten til at definere, hvad der er smukt, og hvad der er vigtigt, tilbage. Dette kan være en stærk måde at udfordre dem, der normalt kontrollerer offentlige rum og medier, og tilbyde alternative synspunkter og stemmer.

Fejrer Samfund og Identitet

Ud over at udfordre og kritisere kan graffiti og street art også fejre. Kunstnere bruger ofte disse medier til at hylde deres kulturer, samfund og identiteter, især i områder, hvor disse stemmer historisk set er blevet marginaliseret. Ved at skildre disse emner i deres kunst bidrager kunstnerne til en større anerkendelse og forståelse af forskellighed og inklusion.

Graffiti og street art har magten til ikke kun at dekorere, men også til at formidle, provokere og inspirere. Ved at bringe kunsten ud til folket og tage fat på emner, der betyder noget, spiller disse kunstformer en væsentlig rolle i, hvordan vi forstår og interagerer med verden omkring os.

Hvordan navigerer kunstnere og samfund mellem opfattelsen af graffiti og street art som henholdsvis kunst og hærværk?

Forestil dig, at du tegner et smukt billede på et stykke papir, og alle omkring dig roser det og kalder det kunst. Men hvad nu hvis du tegnede det samme billede på væggen i din skole uden at spørge nogen om lov først? Pludselig er folk måske ikke så begejstrede længere. Nogle vil stadig sige, det er kunst, mens andre vil kalde det hærværk. Dette er det dilemma, som både kunstnere og samfund står overfor, når det handler om graffiti og street art.

Kunstnerens Perspektiv

Mange kunstnere ser graffiti og street art som en form for personligt udtryk og kunstnerisk frihed. De bruger byens mure som et lærred til at dele deres tanker, følelser og budskaber med verden. For dem er det en måde at gøre noget almindeligt (som en kedelig grå væg) til noget ekstraordinært og meningsfuldt.

Samfundets Perspektiv

På den anden side står samfundet med spørgsmålet om, hvad der sker, når kunst bliver påført privat eller offentlig ejendom uden tilladelse. Selvom intentionerne kan være gode, og resultatet kan være smukt, strider det ofte mod love om ejendomsret. Nogle mennesker kan føle, at deres rettigheder bliver krænket, når deres ejendom bliver brugt som lærred uden deres samtykke.

Navigation Mellem Kunst og Hærværk

- **Dialog og Samarbejde:** Nogle byer og kunstnere har fundet måder at arbejde sammen på, for eksempel ved at skabe lovlige vægge eller områder specifikt til graffiti og street art. Dette giver kunstnerne et sted at udtrykke sig, mens det samtidig respekterer privat ejendomsret.
- **Kunstprojekter og Festivaler:** Ved at involvere kunstnere i officielle projekter eller festivaler, kan samfundet fejre disse kunstformer på en måde, der er organiseret og respekteret af alle parter.
- **Uddannelse og Bevidsthed:** Nogle konflikter opstår af misforståelser om graffiti og street arts værdi. Uddannelsesinitiativer kan hjælpe folk med at forstå de positive aspekter af disse kunstformer og hvordan de kan berige samfundet.
- **Respekt for Regler og Rammer:** For kunstnere betyder det at anerkende, at ikke alle overflader er frie lærreder, og at søge tilladelse, når det er muligt, kan være en måde at undgå konflikter. For samfundet kan det betyde at skabe mere fleksible rammer, der tillader kunstnerisk udtryk.
- **Balance mellem Innovation og Bevarelse:** Det handler om at finde den rette balance mellem at tillade kunstnerisk innovation og samtidig bevare byens rum og folks rettigheder.

Graffiti og street art stiller os over for spørgsmålet om, hvordan vi værdsætter og definerer kunst, samt hvordan vi balancerer den individuelle ret til at udtrykke sig med respekten for andres rettigheder. Ved at navigere disse komplekse forhold kan samfund og kunstnere sammen finde måder at fejre kreativitet på, samtidig med at de opretholder harmoni og respekt.

Hvordan påvirker placeringen af et graffiti- eller street art-værk dets betydning og modtagelse af publikum?

Tænk på et kunstværk som en historie. Hvor historien bliver fortalt, kan ændre måden, vi lytter til den på, og hvad vi tænker om den. På samme måde kan placeringen af et graffiti- eller street art-værk virkelig påvirke, hvordan folk opfatter det og hvad det betyder for dem.

Placering Skaber Sammenhæng

Forestil dig, at du ser en stor, farverig fugl malet på siden af et højt bygningskompleks i en travl by. Denne fugl kan få dig til at tænke på frihed midt i byens travlhed. Men hvis det samme billede var malet dybt inde i en rolig skov, kunne det måske få dig til at tænke mere over naturen og dens skønhed. Så, hvor et kunstværk er placeret, kan ændre den historie, det fortæller.

Offentlighedens Reaktion

Graffiti og street art findes ofte i offentlige rum, hvor alle slags mennesker kan se dem. Hvis et kunstværk er placeret på et sted, hvor mange forskellige mennesker går forbi hver dag, kan det nå et bredt publikum. Folk kan stoppe op, tage billeder, og måske endda dele dem på sociale medier, hvilket kan få kunstværket til at blive kendt langt ud over dets oprindelige placering. Men hvis det samme værk var gemt væk på et sted, hvor få mennesker passerer, ville dets budskab og skønhed måske kun blive bemærket af få.

Udfordring af Normer

Nogle gange vælger kunstnere bevidst provokerende eller uventede steder for deres værker for at udfordre folks forventninger eller opmærksomhed. For eksempel kan et værk, der bringer opmærksomhed til hjemløshed, være mere kraftfuldt, hvis det er placeret nær et rigt shoppingområde. Placeringen i sig selv kan blive en del af kunstens budskab, og skabe stærkere følelser eller tanker hos dem, der ser det.

Samfundsmæssig Værdi

I nogle tilfælde kan kunstværker bidrage til at revitalisere eller bringe værdi til forsømte områder. En kedelig, grå bydel kan transformeres til et levende kunstgalleri, hvilket tiltrækker turister, styrker samfundsfølelsen og endda forbedrer lokaløkonomien. Dette viser, at placeringen ikke kun påvirker, hvordan et værk bliver opfattet, men også hvordan det kan påvirke et samfund positivt.

Placeringen af graffiti og street art spiller en enorm rolle i, hvordan værkerne bliver opfattet og deres indvirkning på samfundet. Et kunstværk er ikke bare et billede eller et sæt af farver; det er en dialog med sit miljø, der kan inspirere, udfordre og bringe mennesker sammen. Ved at tænke over, hvorfor en kunstner valgte et bestemt sted til deres værk, kan vi begynde at forstå dybere lag af deres budskab og den bredere betydning af deres kunst.

Hvordan har den teknologiske udvikling, såsom sociale medier, påvirket spredningen og opfattelsen af graffiti og street art?

Tænk på sociale medier som en gigantisk digital opslagstavle, hvor folk over hele verden kan dele billeder og historier med hinanden på få sekunder. Før i tiden, hvis du ville se et stykke graffiti eller street art, skulle du fysisk gå til det sted, hvor det var malet. Men nu, takket være smartphones og sociale medier, kan et billede af et kunstværk fra en lille gade i Tokyo hurtigt blive set af nogen i New York. Denne ændring har virkelig transformeret, hvordan graffiti og street art bliver set og delt.

Gør Kunst Mere Tilgængelig

En af de største måder, som teknologien har påvirket graffiti og street art, er ved at gøre det meget mere tilgængeligt for folk overalt. Kunstnere kan nu dele deres værker med et globalt publikum, uanset hvor de er i verden. Dette betyder, at flere mennesker end nogensinde før kan opleve og nyde disse kunstformer, selvom de aldrig fysisk har set dem på en mur.

Øger Kunstnernes Rækkevidde

Sociale medier giver også kunstnere mulighed for at bygge et følge direkte, uden at skulle gå gennem traditionelle gallerier eller kunstinstitutioner. Dette kan give kunstnere, især dem der arbejder med graffiti og street art, en større kontrol over deres karriere og hvordan deres arbejde bliver præsenteret. Kunstnere kan dele historierne bag deres værker, forklare deres inspiration og processer, og endda engagere sig direkte med deres publikum.

Ændrer Opfattelsen af Graffiti og Street Art

Fordi sociale medier tillader kunstværker at blive delt og set af så mange, ændrer det også, hvordan folk opfatter graffiti og street art. Hvad der engang måske blev set som simpelt hærværk eller noget, der kun hørte hjemme i bestemte dele af byen, bliver nu fejret som en vigtig og værdifuld form for kunst. Dette har bidraget til at løfte graffiti og street art op på et niveau med mere traditionelle kunstformer i mange menneskers øjne.

Skaber Nye Muligheder og Udfordringer

Mens teknologien utvivlsomt har åbnet mange døre for graffiti og street art, bringer den også nye udfordringer. For eksempel, hvordan sikrer kunstnere sig, at deres arbejde ikke bliver brugt eller kopieret uden tilladelse? Og hvordan kan de sikre, at kvaliteten og meningen med deres kunst ikke går tabt, når det ses gennem en skærm i stedet for personligt?

Konklusion

Den teknologiske udvikling, specielt sociale medier, har revolutioneret måden, hvorpå graffiti og street art bliver spredt og opfattet verden over. Ved at gøre kunst mere tilgængelig og give kunstnere en platform til at dele deres arbejde, har det bidraget til at forandre offentlighedens syn på disse kunstformer. Samtidig stiller det nye spørgsmål om ophavsret, ægthed og kunstens fremtid i en digital verden.

Nu er det tid til at lave et par opgaver og tænke over hvad vi lige har lært.

Arbejdsopgaver:

1. **Forskning og Præsentation:** Vælg en kendt graffiti- eller street art-kunstner og lav en præsentation om deres liv, værker og den påvirkning, de har haft på kunstverdenen.
2. **Kunstkritik:** Se på forskellige eksempler på graffiti og street art (gennem billeder eller virtuelle ture) og skriv en kunstkritik, der diskuterer værkernes temaer, teknikker og indflydelse.
3. **Debatter i Klassen:** Organiser debatter om emner som "Er graffiti kunst eller hærværk?" eller "Skal byer tillade mere street art?" for at udvikle argumentationsevner og kritisk tænkning.
4. **Kreativt Projekt:** Design dit eget graffiti-tag eller street art-værk på papir, der repræsenterer et socialt eller personligt budskab. Forklar dit design og budskabet bag det til klassen.

Når du har svaret på opgaverne, så slutter denne episode.

Her starter ideerne til lærerne:

Ideer til læreren:

- **Virtuel Gallerirundgang:** Benyt online ressourcer til at tage eleverne med på en virtuel rundvisning i byer kendt for deres graffiti og street art, såsom Berlin, Melbourne eller Los Angeles.
- **Gæstekunstner:** Inviter en lokal street artist til at tale med klassen (enten personligt eller via videokald) om deres erfaringer med at skabe kunst i offentlige rum.
- **Interaktivt Værksted:** Arranger en workshop, hvor eleverne kan prøve forskellige spraymalingsteknikker eller stencils (på papir eller lovlige paneler), for at forstå den fysiske proces bag skabelsen af graffiti og street art.
- **Samfundsprojekt:** Samarbejd med lokalforvaltningen om et projekt, hvor klassen designer og skaber et street art-værk på en godkendt mur eller overflade i lokalsamfundet.